

STYRESAK 24/14

DRIFTSAVTALER, SPØRSMÅL OM REVISJON

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

15. mai 2014

Saksbehandler

John Olsen

Saksfremlegg

Da Vest-Agder-museet ble etablert i 2006, effektuert fra 2007/2008, ble det inngått likelydende driftsavtaler med alle de tidligere eierne av samlingene som deretter skulle forvaltes og driftes av VAM.

I styresak 24/08 vises det til at driftsavtalene bør tas frem for revisjon i løpet av høsten 2008. Spørsmålet er primært knyttet til eierskap til gjenstander. I sak 05/09 legges det frem noen reviderte forslag – og det foreligger et usignert utkast til ny driftsavtale med Stiftelsen Vest-Agder fylkesmuseum fra denne tiden. I sak 05/09 fattes imidlertid vedtak om at avtalene ikke skulle endres på dette tidspunktet, men at mal for nye driftsavtaler skulle endres i tråd med signaler gitt i møtet. En spesifisering av disse signalene er ikke protokollert. Etter dette har ikke saken vært drøftet i styret for Vest-Agder-museet. Saken er i 2014 brakt på bordet igjen i styret for Stiftelsen Vest-Agder fylkesmuseum, med spørsmål om hvilke av de to avtalene (den signerte fra 2008 eller den usignerte fra 2009) som er gjeldene, samt et spørsmål om revisjonen av driftsavtalene bør gjenopptas.

I forhold til det første spørsmålet, hvilken av avtalene som er gjeldene, har Eiliv Ulltveit-Moe gitt en juridisk betraktning til styret for Stiftelsen Vest-Agder fylkesmuseum (vedlagt), som konkluderer med at det er avtalen fra 2008 som er den gjeldende.

Når det gjelder behov/ønske om en revisjon av avtalene:

- Forskjellene mellom avtalene fra 2007/2008 og utkastet knyttet til Stiftelsen Vest-Agder fylkesmuseum fra 2009, er primært knyttet til eierskap til gjenstander innkommet etter 1. januar 2007. Etter at de fleste avtalene ble inngått i 2008, er det utformet og fremforhandlet to nye driftsavtaler. Den ene knyttet til konsolideringen med Kristiansand kanonmuseum i 2012, den andre knyttet til Stiftelsen Setesdalsbanen samme høst. I begge disse er formuleringene fra 2008 brukt. Administrasjonen oppfatter dette som et signal om at man fremdeles ønsker å videreføre ordlyden fra de originale avtalene.
- Spørsmålet rundt eierskap til gjenstandene er først og fremst en utfordring den dagen Vest-Agder-museet eventuelt skal oppløses. Dette er det tatt høyde for i selskapsavtalens § 14, en paragraf som også legger til grunn at VAM eier gjenstander: «Eiendommer og gjenstander [VAM] har ervervet skal i størst mulig grad overføres til de museer som omfattes av selskapet, hvor det bl.a. tas hensyn til geografiske og museumsfaglige vurderinger». All den tid alle gjenstander som hovedregel registreres med museumssignaturen til de «gamle» eierne, burde dette være en tilfredsstillende løsning.
- Et punkt som imidlertid formelt sett vil være utfordrende, er avtalenes pkt. 9 (9.1) – Økonomiske forutsetninger m.v. I avtalene fra 2007/2008 er det her detaljert gjort rede for både kronebeløp og prosentvis fordeling av tilskudd fra kommuner, fylkeskommune og stat. Både stat og fylkeskommune, og også kommunene, har i senere tid gjort rede for at de ikke lengre gir tilskudd til den enkelte avdeling, men til Vest-Agder-museet samlet – og at det er opp til styret i VAM å forvalte disse til beste for den samlede organisasjonen. Kulturdepartementet anfører dette som et helt sentralt punkt i sine stortingsmeldinger knyttet til fremtidens museumsstruktur og også i de årlige tilskuddsbrevene. Det vil ikke være mulig for hverken administrasjonen eller styret i VAM å følge opp de angitte fordelingsnøkklene – og samtidig drive en offensiv og målrettet museumsutvikling. Om dette punktet av den grunn bør endres, eller om man skal legge til grunn at forutsetningene fra de økonomiske bidragsyterne er så endret at man i stedet skal se på det overordnede målet med punktet – og se bort fra den detaljerte

fordelingsnøkkelen, er en vurdering styret må gjøre. Målet med punktet må være å tydeliggjøre at en forutsetning for inngåelse av avtalen, er at både kommune, fylkeskommune og stat viderefører sine tilskudd (i den nye avtalen med Stiftelsen Setesdalsbanen er denne justeringen foretatt).

- Videre i pkt. 9 er angitt at «Det er videre et vilkår for avtalen at avd. NN gis tilskudd fra IKS-et slik at det kan opprettholdes et nivå minst tilsvarende dagens, og med rimelig mulighet for utvikling.» I og med at både fylkeskommune og kommuner enkelte år enten ikke har gitt indeksregulering i det hele tatt, eller indeksregulert tilskuddet med en lavere sats enn hva som dekker reell lønns- og prisvekst, vil dette punktet i mange tilfeller være vanskelig å innfri. Administrasjonen oppfatter dog at hele punkt 9 (9.1) må sees i sammenheng og at forutsetningen om drift på dagens nivå, samt muligheter til utvikling, forutsetter tilskudd og indeksregulering som muliggjør dette. Administrasjonen er videre opptatt av at punktet ikke må tolkes så snevert at det umuliggjør utvikling eller omprioriteringer i driften.

Oppsummert, er det viktig at museet har et bevisst forhold til de inngåtte avtalene, samtidig er museumslandskapet inne i en så stor endring, at det vil være utfordrende å ha avtaler som til en hver tid regulerer driften 100 %. I de tilfeller må styret legge til grunn hva man oppfatter er målet med de ulike punktene i avtalene. Det var et vesentlig poeng ved opprettelsen av VAM IKS at alle avtalene skulle være like. Dette prinsippet er også videreført senere. Avvik er primært knyttet til avtaler med venneforeninger knyttet til drift. Hvis prinsippet om at alle avtaler skal være mest mulig like skal videreføres, vil det å revidere avtalene være en stor og krevende jobb, siden en da må gå inn i forhandlinger med alle eierne av samlingene på nytt. Det er da trolig mange spørsmål som vil bli løftet frem, og en vil også kunne få en ny diskusjon rundt finansiering m.v. Styret har tidligere besluttet å ikke gjøre dette når det gjelder selskapsavtalen.

Forslag til vedtak:

1. Styret i Vest-Agder-museet oppfatter driftsavtalen mellom Stiftelsen Vest-Agder fylkesmuseum og Vest-Agder-museet IKS fra 2008, og ordlyden i denne, som å være den gjeldende.

2. Styret i Vest-Agder-museet ser at det kan være behov for en revisjon/konkretisering av de inngåtte driftsavtalene, men ønsker ikke å gjøre endringer i de eksisterende avtalene nå.
3. Styret i Vest-Agder-museet mener spørsmålet rundt eierskap i praksis er godt dekket gjennom at alle gjenstander som hovedregel registreres med de eksisterende museumssignaturen til eierstiftelsene/kommunene, samt med bakgrunn i selskapsavtalens §14 om oppløsning.
4. Ad. driftsavtalenes pkt. 9 (9.1), oppfatter styret i VAM målet med punktet å være å synliggjøre kommunenes, fylkeskommunens og statens forpliktelser til å videreføre sine tilskudd. Den kronemessige og/eller prosentvise fordelingen oppfattes i tråd med senere føringer fra samme, ikke lengre å kunne følges opp.
5. Ad. driftsavtalenes pkt. 9 (9.1) om drift på samme nivå som tidligere, samt mulighet for utvikling, legger styret til grunn at dette forutsetter tilskudd som muliggjør dette. Styret i VAM vil til en hver tid måtte bringe driften i nivå med de til en hver tid tilgjengelige ressurser. Styret oppfatter videre ikke punktet å være til hinder for omprioriteringer og/eller endringer i driften for å møte endrede utfordringer eller forutsetninger for museene.

Vedlegg

- Notat fra Eiliv Ulltveit-Moe til Stiftelsen Vest-Agder fylkesmuseum.